

Spis treści

1. Wstęp	9
<i>Tomasz Stobiecki</i>	
2. Podstawy fizyczne zjawisk magnetorezystancyjnych w cienkich warstwach	12
<i>Tomasz Stobiecki, Maciej Czapkiewicz, Jarosław Kanak</i>	
2.1. Proces przemagnesowywania cienkiej warstwy ferromagnetycznej z anizotropią jednoosiową	12
2.2. Fenomenologia zjawisk galwanomagnetycznych	13
2.3. Anizotropowy efekt magnetorezystancyjny	16
2.3.1. Kątowa zależność magnetorezystancji	17
2.3.2. Polowa zależność magnetorezystancji	19
2.4. Anomalny efekt Halla	21
2.4.1. Polowa zależność napięcia Halla	23
2.5. Układy warstw magnetycznie sprzężonych	26
2.5.1. Oscylacyjne sprzężenie wymienne	26
2.5.2. Procesy przemagnesowywania w układach warstw magnetycznie sprzężonych	28
2.6. Gigantyczna magnetorezystancja GMR	31
2.6.1. Oscylacje w układzie wielowarstwowym NiFe/Cu	33
2.7. Układ warstw magnetycznie sprzężonych z jednoosiową anizotropią jednowrotową typu zawór spinowy	36
2.7.1. Zawór spinowy typu GMR	40
2.8. Magnetyczne złącze tunelowe	43
2.8.1. Złącze tunelowe typu zawór spinowy	45
2.8.2. Sprzężenia magnetyczne w złączu tunelowym	47
2.8.3. Sprzężenie międzywarstwowe warstwa swobodna/przekładka/warstwa zamocowana	48
2.8.4. Sprzężenie kontaktowe antyferromagnetyk/ferromagnetyk	50

3. Aparatura technologiczna i wytwarzanie nanostruktur	52
<i>Tomasz Stobiecki, Jarosław Kanak, Witold Skowroński, Jerzy Wrona</i>	
3.1. Nanoszenie warstw metodą rozpylania jonowego	52
3.1.1. Aparatura	52
3.1.2. Rozpylanie katodowe	55
3.2. Utlenianie bariery	56
3.3. Wygrzewanie	56
3.4. Litografia optyczna	57
3.4.1. Wytrawianie jonowe	58
3.5. Litografia elektronowa	59
4. Metody charakteryzacji strukturalnej przed procesem nanostrukturyzacji	62
<i>Tomasz Stobiecki, Jarosław Kanak</i>	
4.1. Dyfrakcja rentgenowska na cienkich warstwach	62
4.2. Dyfraktometr X'Pert MPD	62
4.3. Geometrie pomiarów	64
4.3.1. Pomiary w geometrii Bragga-Brentana	64
4.3.2. Pomiary w geometrii wiązki równoległej	64
4.4. Układy szczelin formujące wiązkę pierwotną i wtórną	65
4.5. Rodzaje pomiarów dyfrakcyjnych w badaniach cienkich warstw	67
4.5.1. Pomiar θ - 2θ	67
4.5.2. Pomiar 2θ	69
4.5.3. Pomiar ω	70
4.5.4. Figury biegunowe	71
4.5.5. Reflektometria	71
4.6. Wpływ warstw buforowych na mikrostrukturę i własności złącz tunelowych z barierą Al-O	72
4.6.1. Pomiary θ - 2θ	73
4.6.2. Pomiary ω i figur biegunowych	74
4.7. Szorstkość interfejsów	75
4.7.1. Reflektometria	75
4.7.2. Szorstkości topologiczne – AFM	77
4.7.3. Wpływ szorstkości na parametry złącza tunelowego: $H_{Néel}$ i TMR	78
4.8. Złącze tunelowe z barierą MgO	80
5. Aparatura do pomiarów charakterystyk magnetycznych i elektrycznych	86
<i>Tomasz Stobiecki, Jerzy Wrona</i>	
5.1. Magnetometr R-VSM	86
5.2. Magnetometr efektu Kerra	89

5.3. Pomiar magnetorezystancyjnej pętli histerezy i charakterystyk prąd-napięcie	92
6. Symulacje numeryczne	95
<i>Tomasz Stobiecki, Maciej Czapkiewicz</i>	
6.1. Model jednodomenowy	95
6.1.1. Stan układu jako lokalne minimum energii	95
6.1.2. Gęstość energii w warstwie ferromagnetycznej – prosty model jednodomenowy	95
6.1.3. Przykładowe zastosowania modelu jednodomenowego	97
6.2. Modele mikromagnetyczne	100
6.2.1. Domeny w ferromagnetyku	100
6.2.2. Model mikromagnetyczny	101
6.2.3. OOMMF	102
6.2.4. MagPar	105
7. Zapis magnetyczny	106
<i>Tomasz Stobiecki</i>	
7.1. Analogowy zapis magnetyczny	106
7.2. Twardy dysk	109
7.2.1. Zapis podłużny i prostopadły	113
7.2.2. Dyski przyszłości	115
7.3. Głowice dyskowe	117
7.3.1. Głowica – zawór spinowy GMR	119
8. Pamięci magnetyczne	123
<i>Tomasz Stobiecki, Witold Skowroński</i>	
8.1. Pamięć MRAM	123
8.2. Reprogramowalne spinowe układy logiczne	124
Literatura	127
Skowowidz	129